

Bruksela, 6 czerwca 2025 r.
(OR. en)

9976/25

RECH 264
COMPET 501
IND 179
MI 364
EDUC 227
TELECOM 182
ENER 224
ENV 484
AGRI 257
TRANS 232
SAN 313
ATO 35

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 6 czerwca 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

---

Nr dok. Kom.: COM(2025) 298 final

Dotyczy: SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
Sprawozdanie roczne z działalności Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i rozwoju technologicznego oraz monitorowania programu „Horyzont Europa” w 2024 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 298 final.

Zał.: COM(2025) 298 final

Bruksela, dnia 6.6.2025 r.
COM(2025) 298 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie roczne z działalności Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i rozwoju technologicznego oraz monitorowania programu „Horyzont Europa” w 2024 r.

1. KONTEKST

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono przegląd kluczowych działań UE w zakresie badań naukowych i innowacji oraz monitorowanie programu „Horyzont Europa” i programu badawczo-szkoleniowego Euratom w 2024 r.

Sporządzono je zgodnie z art. 190 [Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#) i art. 7 [Traktatu Euratom](#), w związku z art. 50 [rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/695 ustanawiającego program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”](#) oraz art. 12 [rozporządzenia Rady \(Euratom\) 2021/765 ustanawiającego program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej](#).

2. KONTEKST POLITYCZNY I ROZWÓJ POLITYKI

W 2024 r. obchodzono 40. rocznicę pierwszego unijnego programu finansowania badań naukowych i innowacji, co stanowiło okazję do refleksji nad dotychczasowymi osiągnięciami. Na przestrzeni ostatnich czterech dekad UE wykazywała nieustające zaangażowanie w przyspieszenie postępu naukowego i wzrostu gospodarczego, przeznaczając ponad 280 mld EUR na badania naukowe i innowacje. Starania te doprowadziły do udzielenia ponad 120 000 dotacji obejmujących około 75 000 beneficjentów. W szczególności ponad 30 najlepszych naukowców, którzy otrzymali wsparcie finansowe z UE, otrzymało Nagrody Nobla za swoją pracę.

Wyciągając wnioski z dotychczasowych osiągnięć i biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia, takie jak globalne zagrożenia bezpieczeństwa lub rozwój sztucznej inteligencji (AI), UE będzie nadal wykorzystywać swoje mocne strony w dziedzinie badań naukowych i innowacji, aby zapewnić globalną przewagę konkurencyjną.

2.1. Trwały dobrobyt, jednolity rynek i konkurencyjność Europy

W szybko zmieniającej się sytuacji międzynarodowej głównym czynnikiem zwiększającym dobrobyt gospodarczy i konkurencyjność są innowacje. W 2024 r. w raportach Letty i Draghiego przedstawiono strategiczne plany działania mające na celu wzmocnienie pozycji gospodarczej UE.

W raporcie Enrica Letty pt. „[Much more than a market](#)” [„Znacznie więcej niż rynek”] opowiedziano się za „piątą swobodą” – swobodnym przepływem wiedzy – w celu wzmocnienia badań naukowych, innowacji i edukacji na jednolitym rynku. Przykładem postępów w tym zakresie w 2024 r. jest przystąpienie Rumunii do [systemu patentu jednolitego](#), co zwiększyło liczbę jego członków do 18.

W [raporcie Mario Draghiego w sprawie przyszłości europejskiej konkurencyjności](#) podkreślono znaczenie umieszczenia badań naukowych i innowacji w centrum gospodarki UE w celu stymulowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Ważnym postępowaniem w tej dziedzinie w 2024 r. było przyjęcie przez Komisję [komunikatu w sprawie materiałów zaawansowanych na rzecz wiodącej pozycji w przemyśle](#), a następnie [konkluzji Rady](#). Podkreślono w nich, że badania naukowe i innowacje są sposobem na zagwarantowanie wiodącej pozycji w tej dziedzinie.

Konkurencyjność była głównym tematem [europejskiego semestru 2024](#), w ramach którego dostrzeżono także fakt, że UE pozostaje w tyle, jeżeli chodzi o inwestycje w badania naukowe i innowacje, w porównaniu z innymi dużymi gospodarkami oraz że osiągnięcie celu 3 % PKB nadal stanowi wyzwanie. Badania naukowe i innowacje zajmowały ważne miejsce w sprawozdaniach krajowych dotyczących wszystkich państw członkowskich, przy czym Czechy, Francja, Chorwacja, Litwa, Luksemburg i Słowenia otrzymały zalecenia krajowe dotyczące badań naukowych i innowacji.

Gospodarka o obiegu zamkniętym ma zasadnicze znaczenie dla zwiększania konkurencyjności Europy. W 2024 r. weszło w życie rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów oraz utworzono [forum ds. ekoprojektu](#) w celu zaangażowania zainteresowanych stron we wdrażanie tego rozporządzenia. Podjęto wstępne kroki w celu wdrożenia cyfrowego paszportu produktu na podstawie rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, przy wsparciu w ramach szeregu projektów w zakresie badań naukowych i innowacji.

2.2 Autonomia strategiczna i bezpieczeństwo gospodarcze w dziedzinie badań naukowych i innowacji

W 2024 r. Komisja pracowała nad wdrożeniem [europejskiej strategii bezpieczeństwa gospodarczego](#). Działania wsparto za pomocą [zalecenia Rady w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych](#), w którym zwrócono uwagę na samorządność w tym sektorze wspieraną środkami podejmowanymi przez rządy. Komisja rozpoczęła również prace nad utworzeniem platformy należytej staranności, aby pomóc europejskim uczelniom wyższym i organizacjom badawczym w ocenie ryzyka i możliwości w ramach współpracy międzynarodowej. Ponadto Komisja rozpoczęła wraz z państwami członkowskimi wspólne oceny ryzyka w czterech obszarach technologii krytycznych: zaawansowanych półprzewodników, sztucznej inteligencji, technologii kwantowych i biotechnologii.

W ramach **Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP)** [program EIC STEP Scale Up](#) oferował inwestycje kapitałowe przedsiębiorstwom typu start-up, MŚP i małym spółkom o średniej kapitalizacji. Celem było zwiększenie skali innowacji w sektorach technologii strategicznych, takich jak technologie cyfrowe, najbardziej zaawansowane technologie, czyste technologie i biotechnologia. W ramach polityki spójności przeprogramowano 6,3 mld EUR w celu wsparcia **technologii krytycznych** i przemysłu.

Komisja przyjęła również [białą księgę](#) w sprawie badań naukowych i innowacji obejmujących technologie o potencjale **podwójnego zastosowania** i rozpoczęła konsultacje publiczne.

Komisja udzieliła [umowy koncesji](#) na opracowanie unijnego systemu bezpiecznej łączności satelitarnej, **IRIS²**. Zachęci to do wdrażania innowacyjnych technologii i wzmocni autonomię strategiczną UE do 2030 r.

2.3 Transformacja ekologiczna i cyfrowa

W 2024 r. Komisja przedstawiła [komunikat](#), w którym zaproponowała **unijny cel klimatyczny na 2040 r.**, zalecając redukcję emisji gazów cieplarnianych netto o 90 %

do 2040 r. w porównaniu z 1990 r. Jednym z głównych kroków, które zaproponowano, aby osiągnąć ten cel, jest transformacja przemysłowa oparta na badaniach naukowych i innowacjach. Komunikatowi temu towarzyszył [komunikat w sprawie przemysłowego zarządzania emisjami dwutlenku węgla](#), zawierający specjalny rozdział poświęcony badaniom naukowym i innowacjom.

Szereg dalszych inicjatyw w ramach **Europejskiego Zielonego Ładu** wiązał się z komponentem badań naukowych i innowacji: w szczególności wyniki projektów pomogły we wspieraniu wdrażania [rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych](#) oraz [długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE](#). Ponadto w [komunikacie w sprawie biotechnologii i bioprodukcji](#) wskazano, że kolejnym krokiem jest pobudzanie badań naukowych i innowacji, a w [akcie w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie](#) nadano status prawny europejskiemu strategicznemu planowi w dziedzinie technologii energetycznych w celu pobudzenia unijnej produkcji czystych technologii energetycznych. Przyjęto również dokument roboczy służb Komisji pt. „[W kierunku planu działania na rzecz przyspieszenia wdrażania dolin wodorowych w Europie: wyzwania i możliwości](#)”, zgodnie z planem REPowerEU. W następstwie wniosku Komisji Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenia w sprawie [surowców krytycznych](#) i [przemysłu neutralnego emisyjnie](#).

W 2024 r. odnotowano również postępy w **transformacji cyfrowej**, dla której badania naukowe i innowacje mają kluczowe znaczenie. Na przykład w [białej księdze w sprawie potrzeb w zakresie infrastruktury cyfrowej](#) przedstawiono możliwe scenariusze mające na celu zapewnienie, aby UE dysponowała najnowocześniejszą infrastrukturą cyfrową niezbędną do wspierania innowacji. Nowa [europejska chmura współpracy na rzecz dziedzictwa kulturowego](#) zaoferowała również europejską platformę współpracy dla naukowców i praktyków w zakresie badań naukowych i innowacji w dziedzinie dziedzictwa kulturowego.

Ponadto w 2024 r. odnotowano nowy rekord w [gwałtownym przyspieszaniu](#) prac w dziedzinie **sztucznej inteligencji**, spowodowany znacznymi postępami w zakresie powszechnej dostępności danych, [mocy obliczeniowej](#) i uczenia maszynowego. Celem [pakietu na rzecz innowacji w zakresie AI](#) było wspieranie unijnych przedsiębiorstw typu start-up i MŚP w opracowywaniu godnej zaufania sztucznej inteligencji oraz ustanowienie Europejskiego Urzędu ds. Sztucznej Inteligencji. Inicjatywa GenAI4EU w ramach tego pakietu posłuży do wspierania opracowywania rozwiązań w zakresie generatywnej sztucznej inteligencji. Ponadto Komisja opublikowała [wytyczne w sprawie wykorzystywania generatywnej sztucznej inteligencji w badaniach naukowych](#).

2.4. Partnerstwo z państwami członkowskimi

Do grudnia osiągnięto 175 kamieni milowych i wartości docelowych związanych z badaniami naukowymi i innowacjami spośród 710, które państwa członkowskie muszą osiągnąć, aby otrzymać odpowiednie płatności w ramach [Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności](#). Jeżeli chodzi o synergie z polityką spójności, Malta i Litwa dokonały przesunięć budżetowych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego do programu „Horyzont Europa”.

Ponadto rozwinięto dwustronne rozmowy między Komisją a państwami członkowskimi dzięki [pogłębionym dialogom](#) z Estonią, Niemcami i Niderlandami. Intensywniejsze wdrażanie [narzędzia wspierania polityki](#) również pomogło państwom członkowskim usprawnić swoje systemy badań naukowych i innowacji. Rozpoczęto specjalne działania z udziałem Bułgarii, Czech, Finlandii i Ukrainy, a także działania w zakresie wzajemnego uczenia się w takich dziedzinach, jak nauka na rzecz polityki, kariery naukowe i sztuczna inteligencja dla nauki.

Uruchomiono [platformę polityki europejskiej przestrzeni badawczej \(EPB\)](#), która umożliwia wymianę informacji między państwami członkowskimi, państwami stowarzyszonymi, zainteresowanymi stronami w dziedzinie badań naukowych i innowacji oraz Komisją. Ponadto w [komunikacie w sprawie realizacji EPB](#) oceniono postępy poczynione od czasu [komunikatu w sprawie EPB z 2020 r.](#) i pierwszego programu polityki w zakresie EPB.

2.5 Globalny wymiar Europy

Komisja nadal odgrywała kluczową rolę w **wielostronnej współpracy w zakresie badań naukowych i innowacji**. Wraz z prezydentką belgijską współorganizowała konferencję ministerialną w ramach wielostronnego dialogu na temat zasad i wartości współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań naukowych i innowacji. Uczestniczyła w pracach [Grupy ds. Obserwacji Ziemi](#), [Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu](#) (IPCC) oraz [Międzyrządowej Platformy Naukowo-Politycznej w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów](#).

Jeśli chodzi o konkretne regiony i kraje, warto zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- Komisja nadal wspierała badania naukowe i innowacje **Ukrainy** za pośrednictwem specjalnych inicjatyw w ramach programu „Horyzont Europa”. Uruchomiono [narzędzie wspierania polityki](#), aby połączyć infrastrukturę badawczą Ukrainy z infrastrukturą UE. Ponadto UE nadal wspierała rolę badań naukowych i innowacji w odbudowie kraju;
- Rada ds. Energii UE–USA na szczeblu ministerialnym potwierdziła zobowiązanie do współpracy w zakresie badań nad syntezą jądrową, modelowaniem klimatu oraz wychwytywaniem, składowaniem i utylizacją dwutlenku węgla. Współpraca w ramach Rady UE–USA ds. Handlu i Technologii w zakresie elektromobilności i inteligentnych sieci doprowadziła do opracowania wspólnych zaleceń dotyczących demonstracyjnych integracji pojazdów z siecią;
- do [sojuszu na rzecz badań nad Atlantykiem](#), w roli partnerów, przystąpiły Islandia i Senegal.

2.6. Niejądrowe działania bezpośrednie wdrażane przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC)

W ramach swoich badań JRC wsparło szereg inicjatyw, w tym:

- [europejskie centrum innowacji ds. transformacji przemysłowej i emisji przemysłowych](#), propagujące **technologie ograniczające emisje** w przemyśle;
- pierwszy [światowy atlas suszy](#) wraz z Organizacją Narodów Zjednoczonych;
- ćwiczenie symulacyjne dotyczące bezpieczeństwa dostaw, potwierdzające **gotowość UE w zakresie dostaw gazu** na zimę 2024–2025, biorąc pod uwagę przewidywany koniec przesyłu rosyjskiego gazu przez Ukrainę po 2024 r.;
- opracowanie metod wykrywania **pozostałości antybiotyków** w paszach zwierzęcych, umożliwiając wprowadzenie nowych przepisów UE i osiągnięcie celów sieci „Jedno zdrowie” w zwalczaniu oporności na antybiotyki.

3. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE PROGRAMU „HORYZONT EUROPA” I PROGRAMU EURATOM

3.1. Program „Horyzont Europa” w 2024 r. – najważniejsze informacje i nowości

Komisja przyjęła zmianę „głównego” programu prac „Horyzont Europa” na lata 2023–2024. Wprowadzono pakiet działań eksperymentalnych, aby uczynić program bardziej otwartym i wesprzeć naukowców na wczesnym etapie kariery. W ramach ukierunkowania na nowy europejski Bauhaus (NEB) uruchomiono trzy obszary tematyczne jako krok pośredni torujący drogę do przyszłego instrumentu nowego europejskiego Bauhausu. W programie prac uwzględniono zaproszenia do składania wniosków na 2025 r., aby zapewnić ciągłość powtarzających się działań, takich jak działania „Maria Skłodowska-Curie”, „łączenie w zespoły na rzecz doskonałości” („Teaming for Excellence”) i stypendia europejskiej przestrzeni badawczej.

Wsparcie dla Ukrainy za pośrednictwem programu „Horyzont Europa”

W 2024 r. dwanaście ukraińskich miast przystąpiło do inicjatywy [SUN4Ukraine](#) w ramach misji UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast. W ramach tej inicjatywy wspiera się ukraińskie miasta dążące do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Kontynuowano wsparcie za pośrednictwem [MSCA4Ukraine](#), przydzielając dodatkowe 10 mln EUR na stypendia dla przesiedlonych naukowców. [Centrum RIS wspólnoty EIT w Kijowie](#) stało się w pełni operacyjne w 2024 r. i służyło jako punkt kompleksowej obsługi umożliwiający dostęp do wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI) EIT. Ukraina była również zaangażowana we współpracę w zakresie badań naukowych i innowacji w dziedzinie ekosystemów morskich i rzecznych w basenie Morza Czarnego, w szczególności za pośrednictwem misji w zakresie odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r. oraz partnerstwa na rzecz zrównoważonej niebieskiej gospodarki.

Stowarzyszenie z programem „Horyzont Europa”

W 2024 r. liczba [państw stowarzyszonych](#) wyniosła 19, przy czym **Zjednoczone Królestwo** [uzyskało status w pełni stowarzyszonego](#) (z wyjątkiem funduszu „Akcelerator” EIC), a **Kanada** przystąpiła do filaru II. Zakończono negocjacje stowarzyszeniowe z **Republiką Korei**, a rozpoczęto formalne negocjacje z **Japonią**. Rada przyjęła mandat upoważniający do rozpoczęcia pierwszych formalnych negocjacji z **Singapurem** oraz rozpoczęto negocjacje z **Egiptem**. Zakończono negocjacje ze **Szwajcarią** i oczekuje się, że podpisanie umowy będzie miało miejsce w 2025 r. Łączny

wkład operacyjny państw stowarzyszonych w 2024 r. wyniósł 2,8 mld EUR, z udziałem prawie 10 000 podmiotów.

3.2. Dane z monitorowania programu „Horyzont Europa”

Możliwości uzyskania finansowania

656 zaproszeń do składania wniosków ogłoszonych w ramach głównego programu prac i innych programów prac w ramach programu „Horyzont Europa” do 2024 r. objęło łącznie 2 534 tematy badawcze o budżecie w wysokości 59,4 mld EUR.

Proponowane tematy miały na celu przyciągnięcie projektów w zakresie badań naukowych i innowacji, które pomogłyby w realizacji [priorytetów Komisji Ursuli von der Leyen na lata 2019–2024](#). Do realizacji tych priorytetów przyczyniło się do tej pory łącznie 95,5 % projektów.

Wnioski dotyczące projektów i wskaźniki powodzenia

Źródło: tablica wskaźników dotycząca wniosków w ramach programu „Horyzont Europa” zamrożona 6 stycznia 2025 r.

Zainteresowanie programem pozostało duże – w latach 2021–2024 złożono **88 803 kwalifikujące się wnioski**¹. Jakość pozostała ogólnie stabilna, a ponad połowa kwalifikujących się wniosków (54 %) osiągnęła minimalny próg punktacji w ramach oceny.

Do stycznia 2025 r. do finansowania wybrano 14 592 wnioski, których łączny szacunkowy budżet wynosi 43 mld EUR. Wskaźnik powodzenia wniosków wyniósł 16,4 %.

Ze względu na brak funduszy finansuje się jednak jedynie około 30 % wniosków, które przekroczyły minimalny próg finansowania. Na sfinansowanie wszystkich takich wniosków, które złożono w latach 2021–2024, potrzebna byłaby dodatkowa kwota w wysokości 81,7 mld EUR.

Finansowane projekty

Źródło: tablica wskaźników dotycząca projektów w ramach programu „Horyzont Europa” zamrożona 6 stycznia 2025 r.

Po dokonaniu oceny wniosków do końca 2024 r. przyznano **43,2 mld EUR** w ramach **15 148 dotacji**. Niektóre dotacje były wciąż w przygotowaniu na koniec 2024 r.

Średnia wielkość dotacji wynosi 2,9 mln EUR. Średnio finansowanie unijne przeznaczone na dotacje dla jednego beneficjenta (45 % dotacji) wynosi około 1,2 mln EUR, natomiast na dotacje na projekty realizowane przez wielu beneficjentów (55 % dotacji) – około 4,2 mln EUR. Liczba uczestników projektów obejmujących wielu beneficjentów wynosi średnio 11,5.

Część programu	Kwalifikujące się	Przyjęte wnioski	Wskaźnik powodzenia	Wkład UE, o który	Zawarte umowy	Wkład UE przewidziany	Średnia wysokość
----------------	-------------------	------------------	---------------------	-------------------	---------------	-----------------------	------------------

¹ Liczba kwalifikujących się wniosków złożonych wyłącznie w ramach zaproszeń, które zostały zamknięte i w pełni ocenione.

	wnioski		wniosków (% kwalifikują cych się wniosków)	wnioskuje się w wybranych wnioskach (w mln EUR)		ny w zawartyc h umowach (w mln EUR)	ć dotacji (w mln EUR)
Filar 1 – Doskonała baza naukowa							
Europejska Rada ds. Badań Naukowych (ERBN)	30 413	4 404	14,5 %	7 849	4 182	7 319	1,8
Działania „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA)	27 366	4 473	16,3 %	2 596	4 704	2 641	0,6
Infrastruktury badawcze	399	167	41,9 %	1 181	173	1 214	7
Filar II – Globalne wyzwania i europejska konkurencyjność przemysłowa							
Klaster 1 – „Zdrowie”	2 502	562	22,5 %	4 590	565	4 312	7,6
Klaster 2 – „Kultura, kreatywność i społeczeństwo integracyjne”	2 311	330	14,3 %	1 135	322	991	3,1
Klaster 3 – „Bezpieczeństwo cywilne na rzecz społeczeństwa”	1 022	136	13,3 %	600	145	611	4,2
Klaster 4 – „Technologie cyfrowe, przemysł, przestrzeń kosmiczna”	5 655	1 091	19,3 %	8 083	1 094	7 439	6,8
Klaster 5 – „Klimat, energia, mobilność”	5 291	1 091	20,6 %	7 946	1 159	7 945	6,9
Klaster 6 – „Żywność, biogospodarka, zasoby naturalne, rolnictwo i środowisko”	3 408	763	22,4 %	4 636	720	4 190	5,8
Filar III – Innowacyjna Europa							
Europejska Rada ds. Innowacji (EIC)*	6 289	554	8,8 %	1 650	1 114	2 925	2,6
Europejskie ekosystemy innowacji	1 330	267	20,1 %	307	272	297	1,1

Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT)	25	20	80 %	1 189	26	1 741	66,9
Rozszerzanie uczestnictwa i wzmocnienie europejskiej przestrzeni badawczej							
Rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości	2 509	647	25,8 %	1 464	583	1 398	2,4
Zreformowanie i usprawnienie europejskiego systemu badań naukowych i innowacji	283	87	30,7 %	197	89	193	2,2
Łącznie w ramach programu „Horyzont Europa”	88 803	14 592	16,4 %	43 425	15 148	43 215	2,85

Tabela 1. Wnioski i podpisane umowy na dotacje w podziale na filary i części programu (źródło: tablica wskaźników dotycząca projektów w ramach programu „Horyzont Europa” zamrożona 6 stycznia 2025 r.)

*Dane dotyczące „Akceleratora” EIC (wniosków) nie zostały uwzględnione.

Uwzględnianie priorytetów polityki UE

Źródło: zestawienie wyników programu „Horyzont Europa”

Badania naukowe i innowacje odgrywają istotną rolę w przyspieszeniu transformacji ekologicznej. Jak dotąd program „Horyzont Europa” był na dobrej drodze do osiągnięcia celu, jakim jest przeznaczenie 35 % wydatków na przeciwdziałanie zmianie klimatu, natomiast wstępne szacunki wskazują, że 7,7 % wydatków w ramach programu na lata 2021–2027 przeznacza się na różnorodność biologiczną.

Ponadto 21,2 % programu „Horyzont Europa” przyczynia się do transformacji cyfrowej, a inwestycje w technologie cyfrowe w latach 2021–2024 wyniosły 11 657 mln EUR.

W 2024 r. przeznaczono szacunkowo 104 mln EUR na projekty, których głównym celem jest zwiększenie równouprawnienia płci, a około 1 391 mln EUR na projekty, które przyczynią się do równouprawnienia płci.

Wnioskodawcy i beneficjenci

Źródło: tablica wskaźników dotycząca projektów w ramach programu „Horyzont Europa” zamrożona 6 stycznia 2025 r.

W projektach podpisanych w ciągu pierwszych czterech lat realizacji programu uczestniczy **28 136 różnych uczestników** ze **171 różnych krajów**, przy czym 35,8 % uczestników pochodzi z MŚP. Średnio każdy uczestnik bierze udział w 3,6 projektów. Uczestnicy z państw członkowskich odpowiadają za prawie 82 % wszystkich złożonych

kwalityfikujących się wniosków, a 19,8 % pochodzi z państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa

W tabeli przedstawiono zmiany w rozkładzie wniosków między państwami stowarzyszonymi i niestowarzyszonymi. Państwa stowarzyszone odpowiadają obecnie za 12,6 % wszystkich wniosków, natomiast państwa niestowarzyszone – za 5,6 %. Ta zmiana od stycznia 2023 r. wynika w dużej mierze z nowego statusu Zjednoczonego Królestwa jako państwa stowarzyszonego.

Grupa państw	Kwalifikujące się wnioski	% wszystkich wniosków	Wskaźnik powodzenia wniosków	Udział w zawartych umowach	% wszystkich uczestników	Wkład UE przewidziany w zawartych umowach (w mln EUR)	% całkowitego wkładu UE w zawartych umowach
Państwa członkowskie	380 816	81,8 %	20,3 %	85 351	84 %	39 451	91,3 %
<i>Państwa nieobjęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa</i>	288 513	62,0 %	21,0 %	67 441	66,4 %	33 498	77,5 %
<i>Państwa objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa</i>	92 303	19,8 %	18,0 %	17 910	17,6 %	5 952	13,8 %
Państwa stowarzyszone	58 817	12,6 %	18,3 %	10 200	10 %	3 238	7,4 %
<i>Państwa stowarzyszone – bez Zjednoczonego Królestwa</i>	30 271	6,5 %	17,8 %	5 841	5,7 %	2 850	6,6 %
<i>Stowarzyszone – tylko Zjednoczone Królestwo</i>	28 546	6,1 %	18,8 %	4 359	4,3 %	388	0,9 %
Państwa niestowarzyszone	25 990	5,6 %	21,5 %	6 045	6,0 %	526	1,2 %
OGÓŁEM	465 623	21,9 %	20,1 %	101 596	100 %	43 215	100 %

Tabela 2: Pochodzenie wnioskodawców

Największy odsetek uczestników pochodzi z instytucji szkolnictwa wyższego (34 %), które otrzymują najwyższy wkład finansowy (15 mld EUR). Udział podmiotów sektora prywatnego i organizacji badawczych wynosi odpowiednio 30,7 % i 21,9 %, a uczestnicy ci otrzymują podobny wkład (11,9 mld EUR).

Liczba **nowych uczestników** programu **stale rośnie**. Nowi uczestnicy stanowią 51,1 % wszystkich uczestników w porównaniu z poziomem 47 % rok temu. Ich wskaźnik uczestnictwa (tj. średnia liczba projektów, do których dołączył każdy uczestnik) pozostaje jednak niski w porównaniu z dotychczasowymi uczestnikami (1,25 w porównaniu z 6). Nowi uczestnicy pochodzą głównie z sektora prywatnego, w szczególności z MŚP, a do tej pory przyznano im 11,6 % wszystkich środków z programu „Horyzont Europa”.

Ogółem państwom członkowskim przyznano 39,5 mld EUR, a zatem 91,3 % środków finansowych. Państwom objętym inicjatywą rozszerzania uczestnictwa przyznano 13,8 % środków finansowych. Państwom stowarzyszonym przyznano 7,4 %, czyli nieco ponad 3 mld EUR, a państwom niestowarzyszonym – 1,2 %, a więc 526 mln EUR. Uwagi dotyczące uczestnictwa mają również zastosowanie do udziału w finansowaniu. Ze

Zjednoczonym Królestwem jako państwem stowarzyszonym podział całkowitego finansowania między państwa stowarzyszone i niestowarzyszone znacznie zmienił się w porównaniu ze styczniem 2023 r.

Kluczowe ścieżki oddziaływania

Źródło danych: tablica wskaźników dotycząca kluczowych ścieżek oddziaływania zamrożona 6 stycznia 2025 r.

W programie „Horyzont Europa” wprowadzono kluczowe ścieżki oddziaływania w celu śledzenia wpływu programu za pomocą wskaźników krótko-, średnio- i długoterminowych. W tej sekcji przedstawiono przegląd wskaźników krótkoterminowych. W ramach programu „Horyzont Europa” łącznie opracowano 6 922 recenzowane publikacje (kluczowa ścieżka oddziaływania 1). W ramach programu „Horyzont Europa” zgłoszono łącznie 10 222 publikacje, w tym artykuły niepoddane wzajemnej weryfikacji, z czego ponad 79 % o otwartym dostępie za pośrednictwem beneficjentów (kluczowa ścieżka oddziaływania 3). Ponadto zgłoszono 124 produkty w zakresie praw własności intelektualnej (kluczowa ścieżka oddziaływania 7). Program „Horyzont Europa” ułatwia również podnoszenie kwalifikacji 95 156 naukowców (kluczowa ścieżka oddziaływania 2), przy czym 44,1 % z nich stanowią kobiety. Ponadto w ramach programu utworzono lub utrzymano 39 543 miejsca pracy (wyrażone jako ekwiwalent pełnego czasu pracy) w UE (kluczowa ścieżka oddziaływania 8). Uczestnicy uruchomili już wspólne inwestycje o łącznej wartości 10,2 mld EUR w celu realizacji projektów w zakresie badań naukowych i innowacji (kluczowa ścieżka oddziaływania 9).

W momencie przeprowadzania tej analizy zamknięto jednak tylko 983 projekty (6,5 %), a jedynie w ramach 21 % projektów zakończono sprawozdawczość okresową, w związku z czym oczekuje się, że liczba zgłoszonych i wymiernych rezultatów wzrośnie do 2025 r.

Ukierunkowanie na partnerstwa europejskie

Źródło danych: tablica wskaźników dotycząca projektów w ramach programu „Horyzont Europa” zamrożona 6 stycznia 2025 r.

Do stycznia 2025 r. zidentyfikowano 50 partnerstw europejskich, a kolejne dziesięć ogłoszono w drugim [planie strategicznym na lata 2025–2027](#), z których trzy nadal oczekują na podpisanie.

W ramach **10 aktywnych wspólnych przedsięwzięć** (zinstytucjonalizowanych partnerstw na podstawie art. 187 TFUE) podpisano 530 dotacji na łączną kwotę **4,8 mld EUR** (11 % środków finansowych z programu „Horyzont Europa” przyznanych w latach 2021–2024). Obejmują one 4 281 organizacji (zaangażowanych w 9 186 projektów), z których dwie trzecie to przedsiębiorstwa prywatne. 44 % z nich to MŚP. 81 % funduszy UE przeznacza się na działania wspierające transformację cyfrową i klimatyczną. Beneficjenci wnieśli dodatkowe 3,86 mld EUR, co stanowi 45 % łącznych inwestycji w projekty.

4 mld EUR z programu „Horyzont Europa” wykorzystano do wsparcia 11 **partnerstw wspólprogramowanych** za pomocą 589 dotacji na rzecz 4 753 odrębnych organizacji, z których jedną trzecią stanowiły MŚP.

Jeśli chodzi o **współfinansowane partnerstwa**, podpisano umowy o udzielenie dotacji na łączną kwotę 1,17 mld EUR z 14 konsorcjami beneficjentów w ramach filaru II oraz

z jednym konsorcjum w ramach filaru III. Od partnerów oczekuje się wniesienia od 50 % do 70 % środków finansowych lub dodatkowych 2,5 mld EUR na badania naukowe i innowacje.

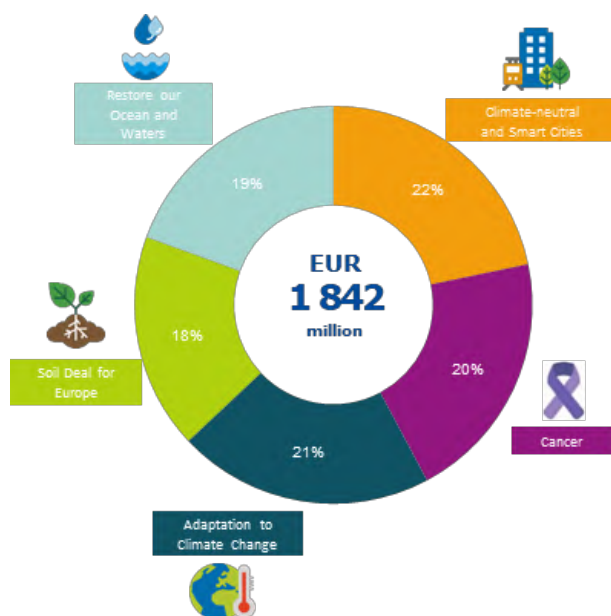
Ukierunkowanie na Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT)

W 2024 r. 82 przedsiębiorstwa typu start-up zostały założone przez studentów uczestniczących w programach EIT, a 112 przedsiębiorstw typu start-up powstało w wyniku projektów innowacyjnych EIT. Ponadto w ramach inicjatywy na rzecz talentów w dziedzinie najbardziej zaawansowanych technologii 388 partnerów zobowiązało się do przeszkolenia ponad 1 mln osób do 2025 r., przy czym do 2024 r. przeszkolonych zostało ponad 900 000 osób. Do grudnia 2024 r. akademia europejskiego sojuszu na rzecz baterii prowadzona przez WWiI EIT InnoEnergy osiągnęła swój cel, jakim jest przeszkolenie 100 000 słuchaczy do 2025 r.² Ponadto Komisja Europejska potwierdziła przyszłą nową WWiI EIT ds. sektorów i ekosystemów wodnych i morskich.

Ukierunkowanie na misje UE

Źródło: tablice wskaźników dotyczące wniosków i projektów w ramach programu „Horyzont Europa” zamrożone 6 stycznia 2025 r.

Do końca 2024 r. ogłoszono, zamknięto i oceniono 54 zaproszenia do składania wniosków dotyczących misji programu „Horyzont Europa”. W odpowiedzi na zaproszenia złożono 862 kwalifikujące się wnioski. Podpisano 236 dotacji w ramach programu „Horyzont Europa” obejmujących 3 302 beneficjentów na łączną kwotę 1 842 mln EUR, przy czym finansowanie podzielono w następujący sposób na pięć misji:

Najważniejsze osiągnięcia misji w 2024 r. są następujące:

- w ramach misji w zakresie **walki z rakiem** zorganizowano konferencję wysokiego

² Tylko dane docelowe. Zweryfikowane wyniki będą dostępne w późniejszym terminie w 2025 r.

szczegła na temat innowacyjnej opieki paliatywnej, podczas której przedstawiono zmiany polityczne i rozwiązania wynikające z projektów finansowanych przez UE, a także opublikowano [dokument orientacyjny](#) prezentujący przyszłe wyzwania. Ponadto kampania objazdowa zorganizowana w Polsce, na Litwie i w Rumunii dotarła do prawie 11 mln osób, podnosząc wiedzę na temat profilaktyki nowotworów i badań przesiewowych w kierunku raka;

- misja w zakresie **przystosowania się do zmiany klimatu** stale wspiera 145 regionów w ocenie ryzyka klimatycznego, rozwoju ścieżek prowadzących do odporności na zmianę klimatu lub opracowywaniu planów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu;
- misja w zakresie **odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r.** zapewniła dodatkowe finansowanie w wysokości 127 mln EUR na wsparcie społeczności lokalnych i dalszy rozwój europejskiego cyfrowego bliźniaka oceanu. Pierwszy prototyp dostarczono na czerwcowym Forum Cyfrowego Oceanu;
- w ramach misji w zakresie **100 neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do 2030 r.** w 2024 r. [znak misji](#) przyznano 43 dodatkowym miastom. **Europejski Bank Inwestycyjny uruchomił pulę pożyczek w wysokości 2 mld EUR**, aby wesprzeć miasta posiadające znak misji w planowaniu zielonych i zrównoważonych inwestycji;
- w ramach **paktu na rzecz zdrowych gleb w Europie** utworzono pierwszych 25 żywych laboratoriów, obejmujących około 250 ośrodków badawczych z udziałem 167 partnerów (25 % z sektora prywatnego) w 11 państwach członkowskich.

3.3. Dogłębna analiza: publikacje dotyczące monitorowania programu „Horyzont Europa” i inne badania

W 2024 r. opublikowano kilka sprawozdań, w tym:

- [publikację dotyczącą monitorowania](#) w sprawie wkładu programu ramowego w dziedzinie wodoru od 2007 r.;
- [publikację dotyczącą monitorowania](#) podsumowującą kluczowe fakty i dane dotyczące udziału MŚP w programie „Horyzont Europa”;
- [publikację dotyczącą monitorowania](#) w sprawie uczestnictwa państw w programie „Horyzont Europa”.

Ocena śródkresowa programu „Horyzont Europa”

Opublikowano sprawozdanie grupy ekspertów z oceny śródkresowej programu „Horyzont Europa” pt. „[Align, act, accelerate](#)” [„Dostosowywać, działać, przyspieszać”]. Eksperti przedstawili zalecenia dotyczące zwiększenia skuteczności programu w zakresie dostosowania badań naukowych i innowacji do strategicznych celów Europy. Ponadto Komisja opublikowała kilka ocen i sprawozdań koncentrujących się na konkretnych obszarach oddziaływania programu „Horyzont Europa” i poprzedzającego go programu (transformacja ekologiczna, odporna Europa, innowacyjna Europa).

3.4. Upowszechnianie i wykorzystywanie

Ponad 5 000 beneficjentów otrzymało już wsparcie w ramach platformy wyników programu „Horyzont” i programu „Horizon Booster”. Komisja przedstawiła pakiety wyników CORDIS i programu „Booster” w następujących dziedzinach:

- [Obserwacje środowiska na potrzeby Europejskiego Zielonego Ładu](#)
- [Niebieski dwutlenek węgla na rzecz różnorodności biologicznej i działań w dziedzinie klimatu](#)
- [Badanie wpływu zmiany klimatu na delikatną równowagę biegunów Ziemi](#)
- [Przeciwdziałanie czynnikom powodującym zanik różnorodności biologicznej mórz i ograniczanie ich wpływu](#)
- [Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu mórz i oceanów począwszy u źródeł](#)
- [Innowacyjne zastosowania glonów](#)
- [Dogłębna analiza oceanów: droga do rozwoju wiedzy i zrównoważonej gospodarki](#)

Przykłady innych istotnych publikacji i wydarzeń informacyjnych:

- [Obserwacje środowiskowe i sztuczna inteligencja z korzyścią dla nauki i społeczeństwa](#)
- [Mapowanie sztucznej inteligencji w badaniach pionierskich ERBN](#)
- [Bioróżnorodność: powiązanie między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi](#)
- [Projekty finansowane przez UE prowadzące do zmian transformacyjnych na rzecz różnorodności biologicznej](#)
- [Badania pionierskie na rzecz zmian transformacyjnych](#)
- [Spostrzeżenia autorów szóstego sprawozdania oceniającego IPCC na temat luk w wiedzy i priorytetów w zakresie badań naukowych](#)
- [Badania pionierskie na rzecz demokracji](#)
- [Kampania uświadamiająca na temat waloryzacji wiedzy](#)
- [Badania naukowe i innowacje na rzecz sprawiedliwej transformacji ekologicznej](#)
- [Badania naukowe i innowacje na rzecz sprawiedliwej transformacji cyfrowej](#)

3.5. Realizacja i monitorowanie programu Euratom

a) Bezpośrednie działania jądrowe wdrażane przez JRC

W 2024 r. JRC opublikowało **90 recenzowanych artykułów** na różne tematy w dziedzinie badań jądrowych. Opracowało **10 materiałów referencyjnych**, które włączono do bibliotek poświęconych energii jądrowej, 10 systemów technicznych w zakresie zabezpieczeń materiałów jądrowych oraz trzy wkłady na potrzeby **norm międzynarodowych**. Zorganizowało 37 specjalistycznych **szkoleń** dla ponad 900 beneficjentów z UE, Ukrainy i innych krajów. Ponad 350 inspektorów i funkcjonariuszy ds. zabezpieczeń materiałów jądrowych przeszło szkolenie za pośrednictwem Europejskiego Ośrodka Szkoleń w zakresie Jądrowego Bezpieczeństwa Fizycznego (EUSECTRA). Z obiektów JRC na potrzeby badań jądrowych skorzystało łącznie 59 naukowców z UE i Ukrainy.

Jako organ wykonawczy Euratomu na potrzeby Międzynarodowego Forum IV Generacji JRC było gospodarzem kluczowych spotkań i prowadziło badania nad systemami IV generacji.

JRC poparło reakcję Komisji na nielegalną wojnę napastniczą Rosji przeciwko **Ukrainie**, zapewniając techniczną wiedzę fachową na potrzeby pakietów sankcji i przeprowadzając analizę porównawczą z europejskimi organami ds. ochrony przed promieniowaniem w zakresie rozproszenia promieniowania.

b) Pośrednie działania programu badawczo-szkoleniowego Euratom (dotacje)

W 2024 r. Komisja zainicjowała 21 projektów badawczych w dziedzinie jądrowej, w tym partnerstwa w zakresie gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i materiałów jądrowych, finansowane z wykorzystaniem 121 mln EUR z programu Euratom. Prawie 48 mln EUR przeznaczono na bezpieczeństwo elektrowni jądrowych, a 11 mln EUR na wsparcie zastosowań promieniowania jonizującego.

W następstwie zmiany programu prac Euratomu Komisja uruchomiła dwie nowe inicjatywy: przyszłe partnerstwo publiczno-prywatne na rzecz energii syntezy jądrowej oraz europejską inicjatywę na rzecz umiejętności jądrowych. Opublikowano ocenę *ex post* programu badawczo-szkoleniowego Euratom na lata 2014–2020.

Ponadto Komisja uruchomiła drugi projekt mający na celu zwiększenie bezpieczeństwa dostaw paliwa jądrowego dla elektrowni jądrowych zaprojektowanych przez Rosję w Europie i Ukrainie.

Na koniec Komisja ustanowiła europejski sojusz przemysłowy na rzecz małych reaktorów modułowych, którego celem jest wdrożenie pierwszych unijnych małych reaktorów modułowych. Inicjatywę tę wsparły bezpośrednie i pośrednie działania na rzecz bezpiecznego projektowania, bezpieczeństwa, zabezpieczeń, budowy i eksploatacji małych reaktorów modułowych.

4. DALSZE DZIAŁANIA W 2025 R.

W 2025 r. Komisja planuje przyjąć „główne” programy prac „Horyzont Europa” na lata 2025 i 2026–2027. Obydwa programy prac przyczynią się do realizacji kluczowych strategicznych kierunków działania drugiego planu strategicznego programu „Horyzont Europa” na lata 2025–2027, a także do realizacji nadrzędnych priorytetów politycznych Komisji na lata 2024–2029. Programy prac zapewnią również wkład w działania Komisji

na rzecz uproszczenia, a w szczególności zwiększenia dostępności programu dla wnioskodawców i uproszczenia sprawozdawczości dla beneficjentów.

Ponadto Komisja ma zaproponować kolejne wieloletnie ramy finansowe, uwzględniając spostrzeżenia z szeroko zakrojonych konsultacji publicznych w celu dostosowania finansowania badań naukowych i innowacji do przyszłych priorytetów w zakresie finansowania. Inicjatywy w 2025 r., takie jak Kompas konkurencyjności dla UE i Pakt dla czystego przemysłu, a także przyszła strategia na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, sprawią, że UE pozostanie liderem w dziedzinie badań naukowych i innowacji. Inicjatywy te pomogą w sprostaniu przyszłym wyzwaniom i wykorzystaniu możliwości w zakresie zrównoważonego wzrostu gospodarczego.